Массе -а-мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙН СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз ● ЕРА, 20 июль, 1978 шу. ● № 86 (5906). ● Мах 2 кеп.

КПСС Нохч-ГІалгІай обкома пленум

Самардийнахь т. Гроэне парте Нохч-ГІалгІай обкома аргІаннарх Х пленум хилар. Цун балха юкъе даІуа лоацаш бар республиканскеи министерстваеи, ведомстваеи, колхозаеи, совхозаеи, юртбоахаеи органаеи кхаьаьн, производствене хьалхалатталлаш, советаеи, профсоюзаеи, комсомольскеи организацеи, хьалха тІехьожама органаеи болхлоеи, Іилманеи, шеналбозаеи, телевидениеи радиоеи виналлаш.

«КПСС ЦК июльскеи (1978 ш.) Пленума итогехь КПСС ЦК Пленума сецам тІаьрен КПСС ЦК Генеральн секретара нов. Л. И. Брежнева «СССР юрта боахам дІаХо дегІаболабарах» яхача доклада тІаьрен хьадоагІа декхаран хьоачашдара областной партийн организацена хьалхаьнна латтача декхарехь» яха доклад йир пленуме КПСС ЦК членалла кандидата, парте Нохч-ГІалгІай обкома хьалхарчаьна секретара А. В. ВЛАСОВА.

— Доклад ювцаш кьаьнаьлаш дир: В. Г. ТАБАЦКОВАС — парте Шелковской райкома хьалхарчаьна секретара, Социалистическеи Кхььгаьгаьна Турпала, Д. М. ХАМАТХАНОВА — «Чеченгушгушнийн» производственно-совхозни объединене начальникна, А. Г. ПЕНЬКОВА — парте Надтеречн райкома хьалхарчаьна секретара, В. М. САЙДОВА — Шалинсен районе «Джалка» совхоза механизированн отряда начальникна, Социалистическеи Кхььгаьгаьна Турпала, М. М. КЕРИМОВА — хьалхьа депутатийн Ачхой-Мартановскеи районе Совета исполкома председателла, Н. И. СЕМЕНОВА — парте Грозненскеи горкома хьалхарчаьна секретара, Л. А. ЕВКУРОВА — Назрановскеи районе «Октябрь 40 ншу» яхача совхоза тракторно-кхаьн леладелча бригадна бригадира, И. А. АВАНЕСОВА — «Сельхозтехника» республиканскеи объединене председателла, А. И. ВОРОНКИНА — парте Грозненсен райкома хьалхарчаьна секретара, Б. Г. БЫЧИХИНА — «Консервилодовощ» производственно-совхозни объединене генеральн директора, А. И. СЛЮСАРЕВА — Нохч-ГІалгІай юртбоахама опытни станце директора, С. Н. КОЖУХОВСКЕ — республика Министрийн Совета председателла хьалхарчаьна заместителла.

Пленуме кьаьстта белгалдаьккхар берригача советскеи мах сецна автономни республика коммунистийна, берригача кьаьхьегамхошна а чІоаІа дог раььа хинна парте Центральн Комиттета июльскеи (1978 ш.) Пленума решенеи, новкъостта Л. И. Брежневна доклада тІаьра положенеин выводаш тІаиййалла, социалистическеи юрта боахам дІаХо дегІаболабарах йоа КПСС ЦК Пленума Іилман ларда тІаьрен шеррен программа массава цхьаьн дагаьра волаш кхоьабалъьььІаьгІ, парте планаш хьоачалъььра низ ца хьоьбеш творческеи кхььгаьгаьна шоаш чІоаттІа бІубенна болча.

Пленумо хьаьлаьлар Шелковской колхозашен совхозашен КПСС ЦК июльскеи (1978 ш.) Пленума решенеиннА гІулаьхана жоп луш а «Гигант» яхача ростовскеи алат леладелча совхоза болам кхоьабалбеш а хьаьха шоаш тІаиййа хиннача социалистическеи декхарашца дІаьькха хьажа а хьежа яхьы а доккхийнІа даран тІаьнарца юкъаенна инициатива — уьх шера паччахьалхьхенга 165 эзар тонна нІеснигаІа доаьцаш алат дохка, цекарга сеекла — 200 эзар тонн, комсаш—115 эзар тонн, баьцадаьрашш— 145 эзар тонн, сом — 65 эзар тонн, шура — 90 эзар тонн, фуаш — 83 миллион, тха — 4600 тонн.

Дийнача деннах лаьца КПСС ЦК июльскеи (1978 ш.) Пленума решенеи, юрта боахам дІаХо дегІаболабарца ЦК Политбюрос оттаьйн новкъостта Л. И. Брежнева шийй доклада тІа йоаьлаьн йоаьа мероприятеш дІаХо йодачх хана лоргаІа ца боалаш шоай кхоачашце деза гІулаьхаьн саьнна хьалхьалаьлла хьалхьоьхаьн бола шерра сецам тІаиййар КПСС обкома пленумо.

Пленума доаькъаьнхошна парте Центральн Комиттета, КПСС ЦК Политбюрона, новкъостта Л. И. Брежневна шийй ца тешам белгар областной партийн организацеи, Нохч-ГІалгІайчен берригача кхььгаьгаьнхошна КПСС Центральн Комиттета июльскеи (1978 ш.) Пленума решенеи толаме кхоачашъра шоай деррига низаш, знанеш опыта дІаьдуггІалаьрах.

Парте обкома пленумах йоаьа отчет газета аргІаннарча номер тІа хургьа.

СУХАЛБЕ ЯЛАТ ЧУЭЦАРА!

ДЕРРИГА ЛОАРХІАМЕ ДА

Сихен ца дойтаьнн ца бола ялатаьш чуэцарал сийлахьеГІен бекхтокхамегІен декхар даьн тахан юртаьшарча кхььхегамхой. Малгобекски района совхозашка из декхар миннта ейлоьаьн хьоьаьш хилар уьх деношка «Сердало» газета рейдан бригада.

ЭГІАРА хьалха тхо кхаьлар ГІ. Ахриева цІерагІча совхоза кхашка. Хьаьхарх ардарн кьаьста долаш 254 гектара тІаьра мукх чуэцца бьаьнна уьхаьа механизаторашца районе эгІарах хьалха.

Кхы а 800 гектара тІа кІа да совхозе чуэца дезаш. Кхаьн гонахьара дир хьоьхкаш, из касарех іодуллаш да механизаторашца хІаьнз.

Цуэца цхьана диннка тІехьадьаьнна: боьхамс ма вІашкхоьара, цох арГІаш дара, мукІаьдаьнна кхаш ахара балхаьн.

— Доаькъаьраш іалашдена хиннаш тха нах хІаьнзала, бехкаьвІ совхоза керттера агроном. Яндиев Халат. — Тахан мара діадоладаьдаьд оаьхьа уьх бадхаьш.

Районерча боахамашта юкъе сихаГІа лед ялатаьш чуэцца М. Горькие цІерагІча совхозе. 400 гектара тІа бар уьх шера совхозе мукх. Цех хьарча кхаьн тІаьра касарех уьлла мукх оардаш кхо комойн яр тхо цу оригаде кхаьчна хІаьна.

— Кхоьна делькъа ца тІаьхкачалесьы уьхьаьра даргда тхо, — цуьнца совхоза директора М. Цурова. — Ша хІаьнз а кхаьчІа дьвинадаьд. Хьоькхаьше а арда йиш иолаш цІена да кІаьн кхаьш. Кхаьдиь динаьхьа чуэца доладе мег оаьхьа из. Цу деношка лоалахоьшта новкъостала яхийта лерхІ оаьхьа тхоьай комбайнаьш.

КомплексгІа вІашпІехьдаьхад боахамс ялатаьш чуэцара деррига балхаьш. Цахаддаьш кхашка хул кІи-марс чІакхоькхара боахамс вІашарГІелдача штаба чуэца-гІаьш бола мехотрада а совхоза а кулгалхоьн. Цудухьа-баьха хьеьшам бе ший нола молагІа хІама найсделча, берригаш сецаьнна. Цунна а баьле сиха діадоькхьиз.

Сухалта диллача во лелаГІ кІи-марс «Навказ» совхозе а. Ший оьаьсовГІа гектар діаделоацаш-ба цига мукх. Лоацца хана хьекха касарех-из іоьаьлаГІ механизаторашца. Хьаьнз совГІа бар аьрда а ваььнна. ХІара гектара тІаьра 25,6 центнер мукх чуэца уьхаза. Районе эгІарах ланхаГІа хьаьнкъам ба из.

Диканаьш вІашпІехьбаьккхаьр цу совхозе хьаттаьра юолх а. Іхьай тІаьра хьаьта хьаьхьаьча мукх цу сахььте цІен а бен складашца діеттаьвуо. ХІаьнзлелха уьхаза цІен а баьдоьаьра лаьрхІа діаоттаьвоьо 300 совГІа тонн мукх.

КІи-марс чакхдоькхаьча керттера дар ца цІа дойтаьш ялатаьш чуэцлІга. Цу дьаькъе цІенхаьттА кхочамвоьаьрашца да «Навказ» совхозе. Тхо да М. Темченкос кулгалдена мехотрада яхашка. Ший комбайн а уьхаза болх — беш — цаГІ горх чуэцашн кхоьь мукх оардаш.

Мукх чуэцара яхай тІа ду-яхьа хІаьнзан да на оардаш дисса. Ялат дуьхка довлла ца а хаьта оьхьа соцаьо эгІарах хьалха яхаГІа комбайн. Цу тІа бенх бен на Тришин Василий. Ардаьнца дуьхка мукх ворабоаГІа ца чакхъььнчаьча моттигашца комбайн лертІаьгІа ший па яр бахьан долаш цацах Іочахьдала ца хуьшш дуьх ялат яхай тІа ардаьнца.

Цунна тІехьа йоаГІа Скрипин Алексей комбайн. Діатехьачча ардаьнца дуьхка ялат дуьхкай тІа дуьх комбайнО а.

Тоаьшта ховча таІнпара, иштта дуьхка ялат дойта бокъо ца хиларах уьх діанхетаьбе гІертІарах. Іама хиналлаш. «Уьх шера чІоаІа хала ба кІи-марс. Ца дойтаьш ялатаьш чуэцалургдец...», — яхаш бехкаьвоьла гІертар уьх.

Из дуьнца: тхо латтаьше хьатІаьхьаьчар гаьнна тІехьаьйнса йоаГІа Колоьоеве лелаьо комбайн а. Цун комбайна тІехьа норабаьнзар тхоьа арданза биса мукх. Йоаг ІаГІа тайпара комбайн ший а йиш лертІа болх беш хилча на дойтаьш ялат чуэца йиш хилар,ьаьгойтар цо.

Цуэца цхьана лоргаГІбаьнна механизаторашца цох діаьхетаьбеш, парна боаГІа бехи беш, балха тІаьхьоьаьн лоатабеш мехотрада а совхоза а кулгалхоьн спецналистехи цхьаьнна саг ваьар мукх оардаьна яхай тІа.

Теттара тІехьадьаьнна совхозе ца вІашкхоьзилга, цох арГІаш делга. 493 гектара тІаьра мукх чуэцца бьаьнна. Іама хиннача дийнаьхьа діадоладе мара дьадаьар ца вІашкхоьзилга. Цунга хьежка тІехьадоаьлаш латт совхозе діаттаьш оаьхьа а іоьаьлаГІа кулгалгІаьш діаьовьла а.

Массайочча оаГІоарахьа ледара лел ка бола ялатаьш чуэцлІга «Алхан-чурстский» совхозе. 2500 совГІа гектар мукх ба ухьаза уьх шера чуэца бе-заш. КІи-марс діаболабеннча уьх шин кІиргаГІа чуэцнаьр 492 гектар мара яр, ешта аьлча, чуэца безачох. ІхьелаГІа дакъа мара хилаш. Цох. ХІаьта шин кІиргаГІа кІи-марс чакхбаьнна лаьрхІа дар совхоза социалистически декхарашца.

КІеонга да чуэца мукхьнаьм а. 545 тонн мукх марс бан ший бІаьн гарга гектара тІаьра хьаьбаьннар, е гектара тІаьра—10 центнер.

Хьоькхаьше а арда а оардаш мукх чуэцаш бар «Алханчурстский» совхозе іюьлаГІча мехотрада. Тхо ухьаза дьаьхьача хана дехьа а сехьа а цхьаьна бахьанех сеца латтаьр ца иттнех 4 комбайн.

Еха латтаьш яр Чечоев Хьусена, Чечоев Іаддалмагнте комбайнаьш.

Оаьарах хьалдиьнна да кхаьш. Из бахьан долаш дуьхка ялат доьхьа ца уьхаза. Іохье гІолла хьаьхьоьхаьш хилча тІаьдала доладенна оьсар хьалоацца. ТІаьнкха лертІа мукх хьоьарадлаца. Чаьн юкъе дуьхка канаш дуе віалла арда а ца оардаш. Мукх чуэцнаьн кхай тІа дуьхка наьнаш да віалла хьа ца хьоьхкаш диса. Іолийтаьш па дийнаьта а. Цхьаьнайолча моттигашца юкъе гІолла наьнаш а тедаш тІаГІолла діаьнхай комбайнаьш.

Из деррига бІаргагуш ухьаза а отделене агроном Арчаков Хьусен. ЦхьаьнаьгІ лоаьта ца хуьшш дуьх ялат кхай тІа ардаьнца.

Цунна тІехьа йоаГІа Скрипин Алексей комбайн. Діатехьача ардаьнца дуьхка ялат дуьхкай тІа дуьх комбайнО а.

Йхьа диннаьта лоацца гІулаьхана дуьхка ялат ца ца мехотраде а. Иттнех воркІ комбайн марс ший болх беш ухьаза а. Манглашца хьаьнха белха а хІама ца хуьшш уьлла буьт тІаьльна маььхха яха. Дуьхка бен ухьаза а чуэца ха-на мукх.

Іалаьмате во вІашпІехьбаьккхаьр совхозе ялатаьш чуэцца болх берий кхаььгаьгаьн. Совхоза кулгалхоьхи спецналистехи цхьаьнна саг ехетанаьр тхох совхоза цина отделене ваьнна гІолла тхо чакхдоалаш.

Дуьхка оаьар тІедаьнна хьаьхкарн ардарн кьаьста долаш чу ца: ишцаьна гІулаьх хуьрдоацаш да уьх шера «Алхан-чурский» совхоза ца бола ялатаьш. ХІаьта совхозаГІа пхи ваьтка мара яр. Царех а цхьаьрнаьр ешта ца ваьнна. Цудухьа ХІаьнзалца хьекха касарех Іоьаьлаьа мукх берригчех кхоьаьГІа даьнна а дан.

Наьсарерча МРО механизаторашца хьаьхкарн ардарн кьаьста долаш 2000 гектар ца бола ялатаьш чуэца дезаш баьа барг ба. Цхьаьбаьхьа цу хьаьхьаьха таьхаьнаьца даь хІама дац.

Эсала лел ялатаьш чуэцлІга «Советский» совхозе а. Цун бакьаьн да ханнаьха лертІа боахамс кІи-марса кийчо ца лььта.

Іхьай тІа еха ялатаьш я Эрсинаев Султана — комбайн. «ХІаьнз кхоьаьГІа мотор вІашагІбоаькх оаха, — йоаь механизатора. — Іама ярадьаьннаьчу Іехьаьгі». Цаьца беха лаьт Саутиев Іаддал-Салама комбайн. Комбайнеращ ца тоьар бахьан долаш ший болх а бита комбайна тІа хьаьнан мастерской заведующи.

— Балха арадьаьнначуьл Іехьаьгі дуьхкаГІойла комбайнаш тоае ийзай тха. — ноах совхоза директора Цаьнаоева Саламна, — Цудухьа кІи-марса дика тІехьадиседа тхо. ХІаьнз цхьа бахьан діадоладеннад ГІулаьхаьш...

Из туьш а да. Цхьатарра діадоладенна совхозе ялатаьш чуэцаьра балхаьш. Ялатаьш чуэцца доалладе а та діаьраоз, цох арГІаш дир. Цо хьаьста отряд я лаьттаьш оахаьш, шоалаГІа Іламаш діаьовьш. ХІаьнзлехьа ухьаза діаьнйийна 85 гектара тІа хьаькІаьш.

Белгалдаьхьа кхоачамбоаьрашца ма-морта сихаГІа діа а даьха, сихеи ца дойтаьш ка бола ялатаьш чуэцлІга ладеделе декхар да совхозий культалой, партийн организацеи, берригача юрта боахама кхььгаьгаьнхой.

У. ФАРГИЕВ,
баььоьаьГІаьш лоаьеча райони станце заведующи.
Д. МИРОНОВ,
КПСС Малгобекски горкома хьалхьа тІехьожама комитета председатель.
А. ХАРСИЕВ,
«Сердало» газета соб. кор.

РЕЙД

хозе ча вІашкхоьзилга, цох арГІаш делга. 493 гектара тІаьра мукх чуэцца бьаьнна. Іама хиннача дийнаьхьа діадоладе мара дьадаьар ца вІашкхоьзилга. Цунга хьежка тІехьадоаьлаш латт совхозе діаттаьш оаьхьа а іоьаьлаГІа кулгалгІаьш діаьовьла а.

Массайочча оаГІоарахьа ледара лел ка бола ялатаьш чуэцлІга «Алханчурстский» совхозе. 2500 совГІа гектар мукх ба ухьаза уьх шера чуэца бе-заш. КІи-марс діаболабеннча уьх шин кІиргаГІа чуэцнаьр 492 гектар мара яр, ешта аьлча, чуэца безачох. ІхьелаГІа дакъа мара хилаш. Цох. ХІаьта шин кІиргаГІа кІи-марс чакхбаьнна лаьрхІа дар совхоза социалистически декхарашца.

КІеонга да чуэца мукхьнаьм а. 545 тонн мукх марс бан ший бІаьн гарга гектара тІаьра хьаьбаьннар, е гектара тІаьра—10 центнер.

Хьоькхаьше а арда а оардаш мукх чуэцаш бар «Алханчурстский» совхозе іюьлаГІча мехотрада. Тхо ухьаза дьаьхьача хана дехьа а сехьа а цхьаьна бахьанех сеца латтаьр ца иттнех 4 комбайн.

Еха латтаьш яр Чечоев Хьусена, Чечоев Іаддалмагнте комбайнаьш.

Оаьарах хьалдиьнна да кхаьш. Из бахьан долаш дуьхка ялат доьхьа ца уьхаза. Іохье гІолла хьаьхьоьхаьш хилча тІаьдала доладенна оьсар хьалоацца. ТІаьнкха лертІа мукх хьоьарадлаца. Чаьн юкъе дуьхка канаш дуе віалла арда а ца оардаш. Мукх чуэцнаьн кхай тІа дуьхка наьнаш да віалла хьа ца хьоьхкаш диса. Іолийтаьш па дийнаьта а. Цхьаьнайолча моттигашца юкъе гІолла наьнаш а тедаш тІаГІолла діаьнхай комбайнаьш.

Из деррига бІаргагуш ухьаза а отделене агроном Арчаков Хьусен. ЦхьаьнаьгІ лоаьта ца хуьшш дуьх ялат кхай тІа ардаьнца.

Цунна тІехьа йоаГІа Скрипин Алексей комбайн. Діатехьача ардаьнца дуьхка ялат дуьхкай тІа дуьх комбайнО а.

Йхьа диннаьта лоацца гІулаьхана дуьхка ялат ца ца мехотраде а. Иттнех воркІ комбайн марс ший болх беш ухьаза а. Манглашца хьаьнха белха а хІама ца хуьшш уьлла буьт тІаьльна маььхха яха. Дуьхка бен ухьаза а чуэца ха-на мукх.

Іалаьмате во вІашпІехьбаьккхаьр совхозе ялатаьш чуэцца болх берий кхаььгаьгаьн. Совхоза кулгалхоьхи спецналистехи цхьаьнна саг ехетанаьр тхох совхоза цина отделене ваьнна гІолла тхо чакхдоалаш.

Дуьхка оаьар тІедаьнна хьаьхкарн ардарн кьаьста долаш чу ца: ишцаьна гІулаьх хуьрдоацаш да уьх шера «Алхан-чурский» совхоза ца бола ялатаьш. ХІаьта совхозаГІа пхи ваьтка мара яр. Царех а цхьаьнаьр ешта ца ваьнна. Цудухьа ХІаьнзалца хьекха касарех Іоьаьлаьа мукх берригчех кхоьаьГІа даьнна а дан.

Наьсарерча МРО механизаторашца хьаьхкарн ардарн кьаьста долаш 2000 гектар ца бола ялатаьш чуэца дезаш баьа барг ба. Цхьаьбаьхьа цу хьаьхьаьха таьхаьнаьца даь хІама дац.

Эсала лел ялатаьш чуэцлІга «Советский» совхозе а. Цун бакьаьн да ханнаьха лертІа боахамс кІи-марса кийчо ца лььта.

Іхьай тІа еха ялатаьш я Эрсинаев Султана — комбайн. «ХІаьнз кхоьаьГІа мотор вІашагІбоаькх оаха, — йоаь механизатора. — Іама ярадьаьннаьчу Іехьаьгі». Цаьца беха лаьт Саутиев Іаддал-Салама комбайн. Комбайнеращ ца тоьар бахьан долаш ший болх а бита комбайна тІа хьаьнан мастерской заведующи.

— Балха арадьаьнначуьл Іехьаьгі дуьхкаГІойла комбайнаш тоае ийзай тха. — ноах совхоза директора Цаьнаоева Саламна, — Цудухьа кІи-марса дика тІехьадиседа тхо. ХІаьнз цхьа бахьан діадоладеннад ГІулаьхаьш...

Из туьш а да. Цхьатарра діадоладенна совхозе ялатаьш чуэцаьра балхаьш. Ялатаьш чуэцца доалладе а та діаьраоз, цох арГІаш дир. Цо хьаьста отряд я лаьттаьш оахаьш, шоалаГІа Іламаш діаьовьш. ХІаьнзлехьа ухьаза діаьнйийна 85 гектара тІа хьаькІаьш.

Белгалдаьхьа кхоачамбоаьрашца ма-морта сихаГІа діа а даьха, сихеи ца дойтаьш ка бола ялатаьш чуэцлІга ладеделе декхар да совхозий культалой, партийн организацеи, берригача юрта боахама кхььгаьгаьнхой.

У. ФАРГИЕВ,
баььоьаьГІаьш лоаьеча райони станце заведующи.
Д. МИРОНОВ,
КПСС Малгобекски горкома хьалхьа тІехьожама комитета председатель.
А. ХАРСИЕВ,
«Сердало» газета соб. кор.

ЛИЙРХІАР КХОАЧАШДАЬД

Шелковской районе деррига боахамашка гурахь діадийна ялат чуэцача балхаьш дешшо а доаькъаьрца і Іалашдоь. Районе эгІарах хьалха йоІ Іалашьіара месячника заданеш кхоачашйир «Шелковский» фуэна хьаьйбаьн ледаделча заводон «Виноградный» яхача совхозоьи. ХІаьта витаминни хьоьри гранулашца кинчьяра заданеш — «Путь к коммунизму» яхача колхоза коллективо. Толамца кхоачашдеш хьабоаГІа шоай декхарашца «Шелковский» яхача боахамс июль бетта а. Иштта, уьх шера планал сонГІа 50 тонн а йоІаш 1050 тонн йоІ Іалашьіаьш цу боахама кьаьхьамхошца. Йоа діаХо Іалашьіаьш ба уьх. Из тайна доаькъар 1500 тонн кинчье лерхІ цар.

М. ТКАЧЕНКО.

ТЕШАМЕ НОВКЪОСТИЙ

Юртбоахама моллаГІча техника тІа болх бе ховш механизатор ва коммунист Землиной Николай Васильевич. Цудухьа цу ший дийнаьхьа «Грозненфть» объединенне коллективе. 1956 шера деиз цу боахам болх беш хьаьоьаГІа из. Кхоьаьгаьна ший говзал діаІу Николая.

ХІаьнз ялаГІа шу да из ялат чуэцача даьхьа лоацаш нола. Уьх шера а хьувьхьаьн чуэцаГІа Грозненски шурий совхозе кхаьн леладелгІа ГІо деш, «Нива» яхача комбайнаьГІа іа моша горошек чуэцаш ва из.

— Социалистически яхье хьалхьалаттаьрашта нийсса кхььхьеГІ коммуниста Н. Землянойс, — йоаь совхозо моша горошек кхеева заено звеньевойс Федоров Степан Ермизин, Федор Иванович Степанюк Василий Александрович.

Чуэца ялат сихдаь ціеш, доаькъаьеш ба хьатта болхлой. ХІаьнле 465 тонн ялат і Іаьденнад цар паччахьалкхена.

СУРТАШ ТІА: 1). Сунженски района Кирова цІерагІча колхозе ялат чуэцаш (латт: 2). Шерра доаржаьдаь діахьоьш да ялат цІендара, доаькъара балхаш колхоза хьатта.

С. ХАКИЕВА сурташ.

Федор Давыдович Кулаков дІаволлар

ЦІЕЧА МАЙДА ТІА ХИННА ТРАУРНИ МИТИНГ

19 июле Москве Коммунистически партеи Советски паччахьалхеи новкаш волла деннах, КПСС ЦК Политбюро член, КПСС ЦК секретарь, СССР Лакхехьарча Совета депутат, Социалистическеи Кхььгаьгаьна Турпал Федор Давыдович Кулаков дІаволлар хилар.

ШоллаГІа ди да Советски Эскара Краснознаменни зал тІаьра пийлъьль латтаьш. Цу чу лаьхьа постаменте тІа венокаштен зиэаштен юкъе латтаьш Ф. Д. Кулакова прах чуйола урна. Кхелачуьл деГІа 19 июле бийсана кермаш йьлй.

Хьалхарча дийнаьха а санна, хьаьа ха а йоаьаш ьаьтІаьх эзарашн бола Москвера а областера а кхььгаьгаьмхой, союзни республикийн областийн виналлаш, партийни, советски, общественни организацей болхлой, военачальникаш, ший деррига а вахар коммунизм хьалъара сийлахь-доккхачча ГІулаьха хетадьаьл, социалистически юрта боахам дегІаболабара тІехьа шийтара доккха даьха хьежьдиьхьа парте тешамечча виній сийдара. декхар дІадаьлаьн.

12 сахьат даьлча чуэца нах сонц. Зала чу бус Федор Давыдович Кулакова деза, гартара нахи доттаГІийн. Кьастара тІехьаьра минуташ.

Ек траурни ашарашш. ДІаволлилга вІаштІехьдаккхара йолча правительственни комиссе чІенаша Советски Эскара центральн ДІагІаьра урна катафалка тІа оттаьш, Процесси Москвах центрагІаьна йоІлалу.

«Союзий ЦІенна улуй ГІаьйІан тем этта латт бІухой сийлен нарах. Урна йьлаьа Кремлевски пенагаьха болх.

Артиллерийски салют луш, А. П. Кириленкос пена тархе чу дІаьчоттаьр Ф. Д. Кулакова прах чуйола урна. Тархи дІаьхьоьл мемориальни Іаььъаца. Цу ГІа йьлаьд:

Федор Давыдович КУЛАКОВ
4 17
19—18 — 19——78
II VII

Ек траурни марш. Цунна тІехьа лохх Советски Союза паччахьалхеи Гимн.

Торжественни маршаГІа чаккъьоьл бІун подразделенеш. СССР Герзащарча Низий Ленинградан Дзержинскеи Ленина сийлахьа ГІулаьхха тешаме волаш хиннача Ф. Д. Кулакова сийдара тІехьаьра декхар дІаьделлер.

(ТАСС).

Нов. А.-Г. С. ДЗОРТОВ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР МИНИСТРИЙН СОВЕТА ДОАГОРА ПРОМЫШЛЕННОСТА УПРАВЛЕНЕ НАЧАЛЬНИКАЛЛА ХЬОЖАВАРАХ ДОЛА

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Нохч-ГІалгІай Автономни Советски Социалистически республика Лакхехьарча Совета Президиумо сецна бу:

нов. Дзортов Сайдыра Адыль-Гири Нохч-ГІалгІай АССР Министрийн Совета доагора промышленноста управленене начальникалла хьожаве.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель
Х. БОКОВ.
Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь
Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный.
1978 шу, 18 июль.

Нов. В. А. КАН-КАЛИКА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ИСКУССТВАН ЗАСЛУЖЕННИ ДЕЯТЕЛЬ ЯХА СИИЛЕН ЦІЙ ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Республика кхььгаьгаьмхошта эстетически кхетам-луча доккхий ГІулаьхкан карагІаьдаьрахи бокхха общественни болх барахи Нохч-ГІалгІай Автономни Советски Социалистически Республика искусствах заслуженни деятель яхьа сийлен цІен ялаьрах Кан-Калик Виктор Абрамович — Нохч-ГІалгІай паччахьалхеи университета педагогикаьн психологеи кафедра заведующена, педагогически Іилмай кандидата.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель
Х. БОКОВ.
Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь
Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный.
1978 шу, 13 июль.

ЯЛАТ ЧУЭЦАР
19 ИЮЛЬ ТІАКХОАЧАШ

РАЙОНАШ	Чуэцар ялаш	Чуэцар (га)		Аьрзар (га)				
		ЛерхІ хьаьгІ	Цу дехьа ялаьнна а оардаш	Дерриге	Цу дехьа ялаьнна а оардаш	Чуэца дезаш, цох ялаьнна оардаш	Чуэца ялаьнна ГІаьра ший центнер	Чуэца ялаьнна ГІаьра ший центнер
Шелковской	16050	15760	1363	15760	—	96	—	26,6
Гудермески	7540	6446	1199	5563	413	74	103	25,8
Наурски	19995	13808	1528	11660	946	56	11,2	26,1
Урус-Мартановски	8365	4462	2086	3773	421	45	7,8	21,8
Ачхой-Мартановски	5833	3373	1177	2296	320	39	7,1	22,7
Грозненски	44918	23206	4456	16896	1604	38	7,3	23,3
Надтеречни	21867	8840	1347	7434	647	34	8,5	20,9
Малгобески	13990	7145	902	4686	351	33	5,8	18,0
Ножай-Юртовски	2514	850	650	820	110	33	2,2	19,7
Сунженски	23903	9607	2242	7646	798	30	6,1	26,1
Шалинсен	12236	5070	674	3381	595	28	8,5	24,3
Советски	963	289	72	155	35	16	2,3	18,4
Назрановски	11294	1992	729	1379	241	12	2,4	20,4
Веденски	1034	200	185	106	—	10	—	10,0
Республике ГІолла	192582	101053	18590	81552	6679	42	7,2	23,8

ПЯТИЛЕТКА ХЬИНАРЕРЧА КЪАХЬЕГАМА ШЕРА ТОЛАМАШ

1978 шера хьалхарча ах шера Нохч-ГІалгІай АССР халкъа боахам дегІабоалабара паччахьалкхен план кхоачашъяра итогех бола Нохч-ГІалгІай АССР статистически Управлене хоам

КПСС XXV съезда историческ решенеш кхоачаш а еш, нуьхьаГІча пятилетка кхоалаГІча шера, планашн социалистическ декхарашн хаьнал хьалха кхоачашдара яхье баьннача Нохч-ГІалгІай АССР къахьегаМхоша 1978 шера хьалхарча ах шера керда къахьегама толамаш дахьад экономика, культура дегІайнаПарра, халкъа материальн хьалторо оьрхьхьара.

Республика халкъа боахама къаст-къаастча доакъоша паччахьалкхен план кхоачашъяр хьалхьох дІахоча даннеш:

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

Еррига республика хьаийча продукци маьхала яккхара 1978 шера хьалхарча ах шера план 101,2 процент кхоачашъяй, цу дакъе республика Министрий Совета чуйоаГІача, промышленносто 101,5 процент кхоачашъеш.

Промышленносто къаст-къаастча доакъоцца продукци хьаяр дегІаднад 1977 шера хьалхарча ах шераца нийсдича укх боарамагІа: мехндаьтта доаха промышленносто — 8,3 процент, гаЗлови промышленность — 4,5 процент, машинашъяри металлообработкеи промышленность — 5 процент, ГІиншлон материалий промышленность — 11,6 процент, яйга промышленность — 7,2 процент.

1978 шера хьалхарча ах шера продукци маьхала яккхара план кхоачашъяри предприятешка арахеца продукци дегІаьхьяри хьалхьох дІахоча даннеш:

	1978 шера ах шера план процентехь	1978 шера хьалхарча ах шера кхоачашъяй дІа-хоча планашкахь
Ленина орден лелаеча «Грозненфть» производственни объединени	101	96
«Севкавнефтепереработка» Грозненски производственни объединеи	102	104
Карабулакски химически реагентий завод	102	104
«Грозненфторсгинтез» Грозненски производственни объединеи	99,0	108
«Красный молот» завод	100,9	106
«Оргтехника» яхача Грозненски производственни объединеи	102	107
«Электроприбор» завод	103	129
«Пищемаш» завод	101	103
ГІ. Ахрнева цІерагІа йола «Электронструмент» завод	102	113
«Трансмаш» завод	123	89
«Нефтехимзапчасть» завод	102	102
Электромеханически завод	101	99,9
Гудермесски мединструментий завод	101	103
Грозненски ремонтно-механически завод	100,5	96
«Союзавтоматстром» ВНПО опытно-экспериментальн завод	102	113
«Автоспецоборудование» яха опытно-экспериментальн завод	98	104
«Грозненгто» районни энергетически управленеи	100,8	96
«Терек» яха Нохч-ГІалгІай производственни мебельно-хьун хІамашн ю объединени	100,9	103
Хьун боахама управлени	102	98
Цементни завод	102	131
Грозненски аьшкбетона конструкцей завод	106	113
ГІишлон материалийн ГІишлон индустрен Аргунски комбинат	103	112
«Чечингушдострой» ГІишлошъеча управлене Аргунски аьшкбетона изделей завод	109	108
«Чечингесалстрой» треста аьшкбетона конструкцей завод	100,2	100,5
Назрановски трикотажни фабрика	100,7	72
Шийнийн производственни объединени	102	108
Кога ГІирс бу фабрика	82	161
Ацетонова завод	104	110
«Консервплодоовощ» яха Нохч-ГІалгІай производственни аграрно-промышленно-торгови оьсдениеи	101	84
Грозненски духха комбинат	108	112
Шурий промышленносто Нохч-ГІалгІай производственни объединени	104	105
«Чеченгишувино» яха Нохч-ГІалгІай производственни совхозни объединеи	109	53
«Чечингушпромстройматериалы» яха производственни объединеи	100,6	103
Республика кхачаи промышленносто министерство	102	95
Моттигерча промышленносто министерство	101	109

Промышленни продукце керттера тайшаш кийчдар хьалхьох дІахоча даннеш:

	1978 ш. хьалхарчаьнна ах. шера план процентехь	1978 шера хьалхарчаьнна ах шераца нийсдича процентехь
Электроэнерги — млн. киловаттсахьат	1498	93
Газ — млн. кубически метр	1228	96
Болат — эзар тонн	17,3	102
Мехндаьтта аппаратура — эзар тонн	8,7	99,8
Насосаш	385	87
Хица тІоанаш лелхийта агрегаташ	70	175
Сиьжийнаш карарзарца йола цементировочни агрегаташ	317	99,0
Тракторни прицепаш — эзар	6,2	86
Трансформаторни подстанцеш	750	85
Электрофотографически аппараташ	1132	98
Электрически инструмент — эзар	136	100,7
Етта кирпичш (колхозаца яьр йоацаш) — млн.	90,7	99,9
КІир — эзар тонн	20	111
Гипс (алебастр) — эзар тонн	4,4	113
Аьшкбетона конструкцеш изделеш — эзар кубически метр	117	110
Цемент — эзар тонн	311	135
Хьу хьаарозаяр (колхозаца мичьъьр йоацш) — эзар кубически метр	55	85
Цу дакъе: херх хьохки хьу — эзар кубически метр	26	93
Ардаих (колхозаца яьккхар йоацаш) — эзар кубически метр	20	111
Хьун гамий плиташ — эзар кубически метр	30,4	100,0
Фаттан хьенка фанера — млн. квадратни метр	4,1	101
Тахьхьа дувхаду пазата барзкъашъ — эзар	116	104
Чуткьахьа дувхаду пазата барзкъашъ — млн.	2,9	106
Шийнийн изделеш — миллион сом	28,5	108
Телата кога ГІирс — эзар пар	748	169
Дулх (промышленни дакъхкар) — эзар тонн	5,7	105
Колбасни изделеш — эзар тонн	2,9	118
Паччахьалкхен ресурсай бедалах дакъхка дуулдаьтта — тонн	590	105
Паччахьалкхен ресурсай бедалах дакъхка гемарий даьтта — эзар тонн	3,7	67
Мерзача шурий продукци — эзар тонн	31,0	104
Хьанта наччаш, же наччаш тІехьа а лаьрхІача — тонн	865	108
Кондитерски изделеш — эзар тонн	2,6	106
Маьхки маьхха-булочни изделеш — эзар тонн	35,3	96
Макаронни изделеш — эзар тонн	2,8	94
Консервеш (колхозаца яьрашъ йоацаш) — млн. условни банка	19,9	74
Йий — эзар дал	613	102
Аьшка пхьеГІаш — тонн	140	93
Аьшка менгеш — эзар	12,6	95
Шарикоьн авторучкаш — миллион	3,4	109
Бытовой химе товараш — млн. сом	4,1	117
Мебель — миллион сом	10,5	108

Машиндаьтта, болат, насосаш, хица мехндаьтта тІоанаш лелхийта агрегаташ, етта кирпичш, чуткьахьа дувхаду пазата барзкъашъ, швейни изделеш, кондитерски изделеш, йий арахеца хьалхарча ах шера план кхоачашъяьш.

1978 шера хьалхарча ах шера культурно-бытовой ГІулакхаштен коа-картен эша товараш арахецара план 102 процент кхоачашъяй, ДІадахьа шера хьалхарча ах шера арахийарел ужа товараш 8 процент дукхагІа кхоачашъяй ДІадахьа ужа шера цу юкъа.

Цхьаьлонча предприятешка кога ГІирс беча фабрике, текстильно-галантерейни объединене, шурий промышленносто объединене, «Консервплодоовощ» яхача Нохч-ГІалгІай аграрно-промышленно-торгови оьсдениее, дуьхьа комбинате арахеца изделеш эсала я.

Республикна промышленносто — къахьегама оьсарле лаккхьара план 100,5 процент кхоачашъяьл. 1977 шера хьалхарча ах шера хинначул къахьегама оьсарле 1,2 процент лаккхенай. «Союзавтоматстром» ВНПО опытно-экспериментальн заводе — 12 процент, «Промавтоматика» НПО опытни заводе — 9 процент, ГІ. Ахрнева цІерагІча «Электронструмент» заводе — 8 процент, Грозненски экспериментально-механически заводе — 15 процент.

Къахьегама оьсарле лохьеннай Грозненски ремонтно-механически, «Трансмаш», рудай йоаца ГІишлон материалаш йоаьхьчи чаклІоачен Карабулакски заводашка, мехкарьере, Назрановски трикотажни фабрике, Грозненски дьатта доахача заводе, макаронни фабрике, минеральни хиш деча Серноводски заводе.

ДоагІачул дукхагІа арахецача продукцета ДІадахьйтад «Грознефтеоргсинтез» Грозненски производственни объединене, электро-механически завода, «Терек» яхаьн Нохч-ГІалгІай производственни мебельно-хьун хІамаш еча объединене, рудай йоаца ГІишлон материалаш йоаьхьчи чаклІоачен Карабулакски завода коллективаца.

Промышленни предприятешка ШалгІ ДІадахьйтад техника, дигалгІйола технологи производственна юкъеьхьхьаш, кара а ерзаьнь арахецца йолаьйй кердача тайпаех йола изделеш.

ГІ. Ахрнева цІерагІча «Электронструмент» заводе карарзаьйй «ИЗ-1003 Б» яха электрически сверлильни машина, «СО-5А» яха басараш хьокха агрегат, «Пищемаш» заводе — шушшата йола транспортер, ела шурий тІоаьн чуоттара йола ланн, «Оргтехника» производственни объединене «Электроприборо» заводе «ЭР-420ЛЬ» яхь копировально-множительни, ротационни аппарат.

Шийнийн производственни объединене керда эрзаьнна йолаьйй берий костюмаш, клееца знзаш уттадеш йола ночмашш, цхьоалгІча кагеторех долча, тайп-тайпарна категорех долча ИДадаЙ маьха наьха ночмашш.

Техничеси прогресс елга чаклІоаьхьчи изобретателашца рационализаторашца хьинаре даьхьа а лоацаш. 1978 шера хьалхарча ах шера республикна хьалха хьалхьа юкъеЙолаьйй шера 8 миллион гІирга сом пайда берг-ГІалгІ 6 эзар гІирга изобретенеши рационализаторски предложеноши.

ЮРТА БОАХАМ

Республика юрта боахама къахьегамхоша 1978 шера хьалхарча ах шера балхаьн дадьд дІаЙо лаьтта лелдаьра культура лаккхьара, хиш дечкача лаьттаехь юртбоахама

Массе а тайна категорех долча боахамашка ялат дІадийна лаьтташ ужлаш да:

	Эзар га	
	1978 ш.	1978 ш. 1977 шерашкахь процентехь хьалхарчаьнна
Ялат дІадийна дерригА лаьтта	456,5	99,2
Ялата культураш цу дакъхе:	243,1	99,1
Гурачьа дийна кІа	122,7	102
Дуга	7,3	96
ХьажкІаш	40,5	98
Фабрични шекара свекла	9,3	102
Бальдаварш	14,0	101
Кортолаш	3,4	110
Доахъара культураш	162,9	98

Республикерча колхозашен паччахьалкхен боахамашен хиш дехнача лаьтташка ДІайийнай 95,6 эзар га юртбоахама культураш, из хул 1,1 эзар га дукхагІа 1977 шера ДІайийнарел.

1978 шера хьалхарча ах шера колхозни совхозни ихашна тайсай 768 эзар тонн органически удобрееш, из хул 113 эзар тонн е 17 процент дукхагІа ДІадахьа шера ужа хана хинначул, гуьраьха юк культураш ДІайийнаьнна 155,9 эзар гектара тІа минеральн удобренешца подкормка яьй, из хул ужа культураш ДІайийнаьна лаьттах 90 процент, 137,7 эзар гектара тІа ДІайийнаьна хІамашта гербицидашца обработка яьй.

Колхозашен совхозашкеи хьалхедаьйд дина ЙыйнгІа ка бола ялат, массанаька а чуьца доаьденнад ялат.

Республикерча колхозашкеи совхозашкеи, боахамашта юкъерча предприятешка доахан да ужлаш:

	1978 ш. 1-гІа июль.	1978 ш. 1 июль 1977 ш. хьалхарчаьнна процентехь.
Доахан	167,8	97
цу дакъхе детта доахан	55,6	102
Хьажкарч	159,8	115
Жий гаьзарийн	758,8	101
Коа ГІара оалхазаршш	1820,9	112

Колхозашка, совхозашка, боахамашта юкъерча предприятешка хьайбай продукташ яхар белгалгІо дІахоча даннеш:

	1978 ш. хьалхарчаьнна ах. шера план процентехь	1978 ш. хьалхарчаьнна ах. шераца нийсдича процентехь
Доахан — эзар тонн	8,6	109
Шура — эзар тонн	55,9	109
Фуаш — миллион	36,6	102
Тха — тонн	2657,8	110

1978 шера хьалхарча ах шера республика колхозашкеи совхозашкеи хІара коаьнна ГІаттагара юкъера лаьрхІача яьккхай 1123 килограмм шура, ДІадахьа шера цу коаьнна хьаьккхуьл 14 килограмм дукхагІа. Хьалхасанна кІеснга шура ду Ачхой-Мартановски боахамашкара детта доахана — 939 килограмм, Малгобекски районе — 967 килограмм, Назрановски районе — 976 килограмм.

ХІара устагІана тІера даьнхха тха 4,3 килограмм хилар, колхозашкеи совхозашкеи цхьаьн устагІана тІера ю юкъера лаьрхІача даьнхха тха соахка хьалхарча ах шера даьнхха чуйоаГІ 400 грамм дукхагІа хилар.

1978 шера хьалхарча ах шера хІара яхкача котама тІехьара хьагуладьд 65 фуъ.

Дерригача категорех долча боахамаша паччахьалкхента хьайбай продукташ йохкара планаш кхоачашъяй дІахорча боарамагІа:

	1978 ш. хьалхарчаьнна ах. шера план процентехь	Хьхара тоаДІйна йолаьйй 1978 ш. хьалхарчаьнна ах. шераца нийсдича процентехь
Доахани коа тІара оалхазараш — эзар тонн	14,9	103
Шура — эзар тонн	47,1	111
Фуаш — миллион	46,3	136
Тха — миллион	4377,1	127

109
109
105

Шалинсни районе колхозаша кхоачашъяьш доахан, коа тІара оалхазаранг, шура йохкара уьх ю шера хьалхарча ах шера ялаьн; Гудермессни Малгобекски районе йоаьхьчи боахамаша кхоачашъяьш доахани коа тІара оалхазараш дохкара план.

Юрта боахама материально-техническ база чІоаГІелга ДІаЙо дихьар республикерча колхозашкеи совхозашкеи. 1978 шера хьалхарчаьнна ах шера юрта боахама техникаца лаьрхІачул совГІа ДІа-хоча дихьад 1,9 миллион тоннаш хьалха ДІадахьа мовхьаш, аЙххаГІа мовхьаш тІадоттарах мукъаллийтай 1428 вагон.

1978 шера хьалхарча ах шера юкъера пайда эцача автомобильни транспортаца мовхьаш ДІа-юха дахьара план 100,9 процентца пассажираш ДІа-юха бигара плана 112,3 процентца кхоачашъяй.

ДІадахьа шера хьалхарча ах шера ДІа-хьа дихьчул 2,8 процент дукхагІа мовхьаш ДІа-юха дихьад укх шера цу юкъы, пассажираш 1,1 процент дукхагІа ДІа-юха бигад.

Юкъера пайда эцача автомобильни транспортаца грузоборот ара задани 100,1 процент кхоачашъяй. Пассажиро-километрий оборот ДІадахьа шера ялх бетта хиннучул 6,7 процент тІе-кхийттай, хьалхарча ах шера план 100,7 процент кхоачашъ а еш. Пассажиршкара мах а эцаш легковой таксеца ниьъ бара план 102,7 процент кхоачашъяй.

Бувзама предприятешка хьалхарча ах шера программа 101,2 процент кхоачашъяй, ДІадахьа шера хьалхарча ах шераца нийсдича даьх а ГІулакхий боарам 9,5 процент лаккхьенаб.

1978 шера хьалхарча ах шера городской телефонни станцей абоненташ дегІаьхкуьлара план 109,9 процентца юрташкарча телефонни станцей абоненташ дегІаьхкуьлара план 104,2 процентца кхоачашъяй.

Еррига республика хьайнча радио чуйиллара задани 103,3 процентца телефонашн автоматаш оттаяра план 100,0 процентца кхоачашъяй.

Бувзама предприятей коллективаца яьхьхьегама оьсарле лаккхьара план 101,5 процент кхоачашъяй. Соахка хьалхарча ах шера хинначул хьахьегама оьсарле 7,5 процент лаккхьенай укх шера цу юкъа.

КАПИТАЛЬНИ ГІИШЛОШ ХЬАЛЪЯР

1978 шера хьалхарча ах шера болх бе йолаьлийтай цхьаЙона производственни культурно-бытовой ГІулакхаштен йола объекташ, Шерипоаьа цІерагІча Грозненски мехкаьйта чаклІоахача заводе хьалъьлъ а яьккха экспуатаце дІаеннай шера итташ эзаран тоннаш парафин арахеца № 39—40 йола установка, цхьаьн семенагІа бІаь тонн шура — хьаЙонна Грозненски шурий завода нисал болх бе йолаьлийтай.

1978 шера хьалхарча ах шера производственни цхьаьн ГІулакхашкеи болх бе йолаьлийтара план кхоачашъ ца еш йисай, экспуатаце ДІа ца луш йисай: Гудермесски районера минеральни удобренийн склад, 86 километр йола городашта юкъера бувзама кабельни линеш, 20,3 эзар километр сахьата йола трансформаторни подстанцеш, кхыяраш.

Хьалхарча ах шера республика хьалхьа боахамга ДІаяхийта паччахьалкхен капитальни вложеноеш. 160,7 миллион сома я.

Еррига республика хьайнча паччахьалкхен капитальни вложеней хьалхарча ах шера план 109 процентца ГІишлонмонтажни балхий план 101 процентца кхоачашъяй.

Подрядни ГІишлошъеча организацеца ах шера план 104 процент кхоачашъяй.

Подрядни организацешца хьалхарча ах шера тоаЙ низаца ГІишлон-монтажни балхаш дара план кхоачашъяр белгалдоаькех ДІахоча даннеш:

	1978 ш. хьалхарчаьнна ах. шера план процентехь	1978 ш. хьалхарчаьнна ах. шераца нийсдича процентехь
Нохч-ГІалгІай ГІишлошъю управлени	110	97
«Грознефтехи м с т р о й» трест	105	101
«Севкавнефтегаз т р о й» объединене ГІишлошъю управлени	92	88
«Чечингесалстрой» трест	107	111
«Чечингушводо т р о й» ГІишлошъю управлени	102	99,0
«Чечингушводремстро й» трест	119	114
«Чечингатвдор» управлени	91	91
«Чечингазстрой» трест	106	97

ДІаЙийстеа а ялаьлехьа дукхачча объекташца, ГІишлошна хьалха санна материальни, ахчан, къахьегама ресурсаш ДІа-юха хьеьнгаеш хилар чІоаГІа Іаткъ болх бе производственни низалаш йолаьлийтара, цІенош эксплуатаце ДІадахьа, капитальни вложеней пайда эцара.

Хьалхарча ах шера ГІишлон-монтажни балхашка ДІаЙо:

	1978 ш. хьалхарчаьнна ах. шера план процентехь	1978 ш. хьалхарчаьнна ах. шераца нийсдича процентехь
«Чечингазстрой» трест	91	91
ДІаЙо йистеа а ялаьлехьа дукхачча объекташца, ГІишлошна хьалха санна материальни, ахчан, къахьегама ресурсаш ДІа-юха хьеьнгаеш хилар, ГІишлошъеча управлене, хсьчар.	106	97
«Чечингушводострой» трестий, «Чечингушводострой» ГІишлошъеча управлене, хсьчар.	106	97
«Чечингушдострой» трестий, «Чечингушводострой» ГІишлошъеча управлене, хсьчар.	106	97
«Чечингесалстрой», «Чечингазстрой», «Чечингушводремстрой» трестий, «Чечингушводострой» ГІишлошъеча управлене, хсьчар.	106	97

КЪАХЬЕГАМХОЙ МАТЕРИАЛЬНИ ХЬАЛ-ТОРОИ КУЛЬТУРНИ БОАРАМИ ЛАКХБАР

1978 шера хьалхарча ах шера республика халкъа боахам къахьегаш ГІола болх-лойн ГІулаахера нахи 1977 шера хьалхарча ах шера хиннарел 2,4 процент дукхагІа ба.

Хьалхарча ах шера болх-лошен ГІулакхерча, нахеи бетта эца алаьн 137 сом хилар, соахка хьалхарча ах шера ялдачул цІи процент дукхагІа.

Хьалхарча ах шера эттара дукхагІа алаьн дегІаднад материальн производственни керттера доахъошка. Промышленносте кокъера лаьрхІача эца алаьн 155 сома кхоачашъ. ГІишлошъеча — 147 сома, автотранспорте — 189 сома, бурвдеттача — 250 сома. Хьалхарча ах шера план 100,5 процент кхоачашъяй.

Цул совГІа, 1978 шера хьалхарча ах шера потребительски кооперацие организацешца моттигерча рынкашкарча маьхалгІа схьаГІа 23,4 миллион сома маьхха юртбоахама продукташ.

Республика керттера торгующи организацешца розничнех товарооборота план кхоачашъяр хьалхьох дІахоча даннеш:

	1978 ш. хьалхарчаьнна ах. шера план процентехь	Ах шера план кхоачашъяйна процентехь
Моттигера торгаш — ергиГІаш	99,1	100,5
Грозненски горпищеторг	25,7	101
«Промтовары» яха Грозненски рознични торгови объединени	29,8	102
Грозненски Универмаг	21,1	98
Грозненски торг «Гастроном»	17,5	102
Гудермесски горсменторг	5,6	103
Столовей трест	5,3	99,5
Ресторанийн кафен трест	4,7	96
«Грознефть» УРС объединени	29,0	100,7
«Грознефтеоргс и н т е з» объединене ОРС	14,3	100,9
Къилдаседа - Кавказа машиннаьхьа Грозненски отделене ОРС	9,2	100,3
Аптекоуправлени	2,3	107
Союзпечать	3,5	103
Нохч-ГІалгІай книготорг	1,7	104
«Консервплодоовощ»	4,8	103
Нохч - ГІалгІай аграрно-промышленно - торгови производственни объединени	103,8	100,8
Потребительски кооперация		

1978 шера хьалхарча ах шера бахача пахаца дехна къаст-къаста дола кхачани промышленни товараш 1977 шера хьалхарча ах шера дехкарел дукхагІа хиннад: колбасни изделеш 4 процент, маргаринни маргаринови продукци 7 процент, кондитерски изделеш 2 процент, тІехнахьеи чухьнахьеи дувхаду барзкъашъ 2 процент, трикотажни изделеш 6 процент, телата текстильни, комбинированни кога ГІирс 7 процент.

1978 шера хьалхарча ах шера моттигера промышленносто предприятешка торгови сете ДІадахьийтар 16,9 миллион сома маьхха хьалъьа тоаьнна, из хул 0,9 миллион сома е 5 процент лаккхьара ГІа 1977 шера хьалхарча ах шера хиннарел.

Хьалхарча ах шера ДІаЙо а дегІаьдера бахача пахаца бІотовой ГІулакхашн дегІаьта. Наха дадь ГІулакхашн 9,2 миллион сома маьха да е 11 процент дукхагІа 1977 шера хьалхарча ах шера дьрел, цу дакъе юрташа бахача наха дьрашъ 14 процент дукхагІа хилар.

Еррига республика хьайнча наха бытовой ГІулакхашн дара план 102 процент кхоачашъяй.

Паччахьалкхен капитальни вложеней чотагІа хьалхарча ах шера хьал а да дь эксплуатаце ДІаеннад 40,5 эзар квадратни метр наха чубаха цІенош. Наха чубаха цІенош хьалдара хьаьжоьжьча средствеех пайда эцара план 99,2 процент, хІаьта наха чубаха цІенош эксплуатаце ДІадахьа план 59 процент мар кхоачашъяьш. Хьалхарча ах шера сетевойн коачен газ чуйиллай 5,5 эзар квартире, шера планагІа 11 эзар квартире чуйилла еэаш хиннача.

Чаьхдьннача 1977—1978 дешара шера дийнахьарча, сайриийнарча, заочни юкъера образование школе дешаш хилар 284 эзар бераш кхуьш боагІараш. ДІадахьа ца дешара шера хинза юкъе-ра образовани эцаш школа чаккхьаьккхар 18,1 эзар кагІйча нахен мехкаршен.

Профтехучилищеш 1978 шера хьалхарча ах шера кийч а аьа хьалха боахаме къахьега вахийтар 3,5 эзар квалификацийн ГІола. Республикерча ПТУ дешаш барашъ 15 эзар совГІа саг ва.

Республикерча лаьхчеран юкъера лаьрхІачен дешара зведенеше дешаш вар 26,8 эзар студенти дешархоь. Уж дешара заведенеш чаьх а яьха халкъа боахама дукхагІа доаькъаста эцаш болх лаьхкерен юкъерен квалификаци йола 5724 специалист кийчвар дешара шерА. Республикера лаьхчеран юкъера лаьрхІачен халкъа боахаме къахьегаш ва лаьхкерен юкъера лаьрхІаН йола образовани йолаш 71 эзар совГІа специалист. Уж. ГІехьарча хина нохчехи ГІалгІаехь бола специалисташ шоозза совГІа дукхагІа хиннаб.

Республикерча бахача наха ГІулакх ГІеш а 475 дукхача наха даньа лоацаш йола библиотека, царех 364 библиотека юрташа бахача наха ГІулакх деш а. Библиотекийн книжни фонд 6,6 миллион экземпляр да, цу дакъхе юрташкарча библиотекашца 3 миллион сомгІа книжкен журвали долаш.

Республика могашлен службе къахьегаш ва 2814 доРа 7953 юкъера медицинскеи персонала боахлоь.

Деша даха ха йоаца бераш лела а деш ларна кхетам бадара хадданза болх бен я 333 берий бешн йелиш, цага да 33 эзар бер.

* * *

ИттаГІагІча пятилетка шоолГІа ах пайдехьа діа а йолаьь, КПСС Центральн Комитета июльски Пленума решенеша дегаш ГІоз а даьха. Нохч - ГІалгІай АССР къахьегамхоша шоийй дерриГІа низаш ІІадерзадаьйд пятилетка кхоалаГІча — шера плани ГІаиййца социалистическ декхарашн хаьнал хьалха кхоачашдара.

Нохч-ГІалгІай гІишлошчеа упрвлений СМУ-7 дукхача гІишлошкоштта йовзаш цар сийлешн я электросварщик, коммунистически къаьхьегама уданник Сотинова Мария Степановна. 29 шу да цо хиддана гІишлошьчеа къаьхьега. Цу шерашна Іалымате дукха лоарІаМе гІишлош хьалЬчеа дакъа лоацаш хиннай из. Хіанз Мария Степановна болх беш я В. И. Ленина ціеграІна Трозненски механзаьт чакхдовхача завода «ЭЛОУ-АВТ» яха установка хьалЬчеа.

Ший балхах тЕхдина кхеташ хилар бахьан долаш хІара сменаГІа нормаш 130 фирьхи. Цунах ахоачашЬе вІаштІехЬдоал цун. ТІий опыт дог раьза долаш къоначарна дІа а ду цо. Иштта йолча цунна ешнай Къаьхьегама Сийлен III степена орден.

СУРТА ТІА: газосварщица М. Сотникова.

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

Декхараш тІехкхоачашду

«ТІехьбуссаш боацаш бе болх». «ХІара балха денна — дикала Знак» яхача девизех шерра сотиалистически яхь йоаРжиалй ремонт ечеи кота гІирс бечеи Нохч - ГІалгІай производственни объединене Боров Къазбина Саварбина кулгалдеГа кхаьнаьха кота ГІирс тегача цева болхлоца. Уьх шера объединене цехашта юкъе вІаштта ахазза хьалхара хьалхара преми иІнай.

— Ростовчаний инициативгаГа тхо къаьхьга доаларуе хана тІехьабусаш боацаш бе къаьстьа болхлой, цхьаьлона БригадашЬ участкашЬ — аьлар цеха начальникна Боров Саварбина. — Из дІаХо ла йІийш йолаш дацар. Бехтнохкамегіарча участкашца оттабир коммунисташ, йоккха опыт йолаш хьехамчаш, социалистически яхьа кулгалдеГа овлангара денз эргадьиккха тоадир, паччахьалхеен планн тІаийца социалистически декхарашн толамца кхоачашдара хІаранена тІалатта бехнтохкам боккха хилар дІахаЬар. Иштта къаьхьегам вІаштІехЬбаннхарах доккха бераг дахьнад. Цехерча ах бІаь болх-лочох, участкех, бригадех цхьаькка а яц тІехьаюолгІа фуд ховш, паччахьалхеен планн тІаийца декхарашн дикна тІехкхоачаш ца деи.

ПятилагІча пятилетка хьалхарча кхаьх шера план СССР керда Конституци тІаийца шу дувача деНга кхоачашЬарга доккхий декхараш тІаийца-дар цеха болхлоца. Цул тІехьаГІа тоай торонийна хьажа а хьежа цхьоаГІгІа октябре кхаьх шера план кхоачашЬе керда социалистически декхараш тІаийдар цар. Уьх декхараш а дикна тІехкхоачашдеГа да. Кхаьх шера план кхоачашЬеча графикаЬ дикна хьалха а ювлаш болх беш йоЬа цеха коллектив тІаІаьз хьаьхеГаш я уьх шера октябрь бетта календарГІа.

ДИКА ГОВЗАНЧ

Ауашев Хьусена токарь хила уйла кхуьш веагІаш чуесар. Юьхьерча иколе дешаш волча хана а станока тІа да а этте цхьаьца оатхалгаш еш хулар из хьаьхьгама уроках. Хьусен 7-та класса деша вагІача хана цхьан дийнахьа хьехархочо эийра кІаьнк пархьа кІІа а дахькха цхьан жижигаГа хьежаш воаллаштта. Хьехархочо Іойийнаг хьадаьнхьача книнка цІи «Токарни гІулаьх». Хьехархо цецвалар, из тайша хьо дерзорочуш теркам цхьа саьнрдаме доацача книнка тІоаьар ца хилараьх.

ШийІ алхайтта цу дайна вахар Хьусен заводе токара ученикалла балха. Цо дика кхьаьгарах дуннхаза а сийлен грамоташ ахчан совГІаеаш гІийлар дуьйна.

Цу хана денз дукха шераш дІанихд. Хьусенах лакхача класса токарь хиннав. Хіанз цо ший ставка тІа ахтара човлахенГІа йолча оатхалаш та обработка ю. Хьусен токарь хинна іаш, из фрезеровщик, станкоьнник, слесарь ва. Оалаш ма-хиллара, массе а кулга говзал болаш ва-ях.

Наьрановский «Электроинструмент» заводе цо токарь волаш болх ду 17 шу дьаьнад. Станочни гІулаьх ювергеи дикен харца боллхошен гІулаьхерча нахен де а доагІаш сий ду Хьусена.

Оьсарс къаьхьегарах ихоачамбаь Іеш баг цеха обувщикашЬ. Цар тІаГІерта ноьмсан лоатарабу хьабеш болх кота ГІирс ма - могта дика-ГІа хилийтара. Ту дакъье а дика кайоал цар. Кийчбан кота ГІирс осала да ваьна цхьаькка рекламаш кхаьчаш ужх шера кхеташ коллективвага. Заказаш хьанйдечча шоай приемни пункташна ГІолла йІдархоІна, заказчиканца дагабуйл ахча кулгалдой. Дукхагіа хьаьнгІа дІаГІа дІаьшшин боГа кота ГІирс арахецара шоай низ кхоачар ду. Цудухьа бІаьстн, ахкан, іай тІабувш кота ГІирс бара ушх шера ужхаза юкъеІоаллаЬ ворда: шийІта модель. Цу моделех тийГа кота ГІирс ІалымаТе дІа-ІІа а бода. Цул совГІа ваьй республике дуухьашха ужхаза эьхьде болабаьЬ импортни айраш а тохаш беш бола кота ГІирс. Из а йІдарг хоІна чІоаГІа хоачашт дика дІаьшшин да.

Цеха коллективе баьшхадина толамаш а доахаш хадданз яхьс хьалха латташ хиларна белгалыьнна я Къаьхьегама Цеча Байрахха орден лелеча Мархиева Дутурхана Гура Валентинан кулгалдеча бригадаЬ коллективваш. Цар нормаш 120 процентал чухьахьаьш хьоачашдеГа. Шоай новьисспитта хьоькхам телаш къаьхьагаш тІъьаьх хьехамча ва цехе. Царех ва заготвщик Аспидин Евгений Иванович, обувщик Сабиров Шагеп Васканович, Мусайелян Зайнал Алларвердович, Гайтемиров Іалаудин, Наниев Іабдул-Муслим, ІаьнгІаьнгІ Іаьдул-Муслим. ХьаьнгІехьа кхаьх шера план кхоачашъяй цар. Шоай опыт дог раьза долаш іІа а луш, цар шийІ баь духа говзанчаш да ухьаза башха - дика толамаш доаханш. Царех ва обувщикашЬ Абдулеримов Зайпудин, Нижаев Вахи, Керимов Ахьмад, кхьбарашЬ. Уьх а гарга ба кхаьх шера план кхоачашЬе.

Б. КОСТОЕВ.

Хіанз завода цхьа токарни станок ян Ауашев ма-арра на йовзаш. Цо ший сменни заданнеш даьнн 150—180 процент кхоачашЬю.

Хьаьнарх къаьхьегарца цо дІаЬхьа пятилетка ГІа ялх шера задани кхоачашЬир, Къаьхьегама Цеча Байрахха орден елар цунна. Кхы ма-ІІа ГІа ешнаЬ хьежаш воаллаштта. Хьехархочо Іойийнаг хьадаьнхьача книнка цІи «Токарни гІулаьх». Хьехархо цецвалар, из тайша хьо дерзорочуш теркам цхьа саьнрдаме доацача книнка тІоаьар ца хилараьх.

ШийІ алхайтта цу дайна вахар Хьусен заводе токара ученикалла балха. Цо дика кхьаьгарах дуннхаза а сийлен грамоташ ахчан совГІаеаш гІийлар дуьйна.

Цу хана денз дукха шераш дІанихд. Хьусенах лакхача класса токарь хиннав. Хіанз цо ший ставка тІа ахтара човлахенГІа йолча оатхалаштта обработка ю. Хьусен токарь хинна іаш, из фрезеровщик, станкоьнник, слесарь ва. Оалаш ма-хиллара, массе а кулга говзал болаш ва-ях.

Наьрановский «Электроинструмент» заводе цо токарь волаш болх ду 17 шу дьаьнад. Станочни гІулаьх ювергеи дикен харца боллхошен гІулаьхерча нахен де а доагІаш сий ду Хьусена.

М. ЗУРАБОВ.

СОВГІАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

«КЪАХЬЕГАМА ВЕТЕРАН-ЯХА МЕДАЛЬ КЪАХЬЕГАМХОШТА ЯЛАРАХ ДОЛА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕНЧАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

1974 шера 18 январерча СССР Лакхенчарча Совета Президиумна Указарга хьежжа дукхача шерашца діена къаьхьегархи къаьхьегаме карагІдьхьаргІий хам беш СССР Лакхенчарча Совета Президиума ціеграГІа «Къаьхьегама ветеранн» яха медаль дойлаш:

ОКТЯБРЬСКИ РАЙОНЕ ГІОЛЛА МАШИННАЬКЪА ГРОЗНЕНСКИ ОТДЕЛЕНЕ СИГНАЛИЗАЦЕН БУВЗАМЕЙ ГРОЗНЕНСКИ ДИСТАНЦЕ ГІОЛЛА:

Архипенко Варвара — Ефимовнана — хьхочоча.

Белосова Антонина Лукьяничана — телефонистхана.

Барабашева Екатерина Ильиничана — телефонистхана.

Бондарь Антонина Ивановна — аккумуляторщик.

Бугаев Григорий Никифорович — пенсионера.

Бялова Наталья Семеновна — болхлочоча.

Гоголошвили Василий Семенович — пенсионера.

Лосевский Илья Никифорович — электромонтера.

Мельникова Евгения Николаевна — электромеханика.

Паршинцева Анна Федоровна — телефонистхана.

Парклевич Пелагея Амосовна — уборщицана.

Сердобинцев Виктор Ильича — шофера.

Федотов Николай Григорьевича — электромонтера.

Харченко Петр Филиппович — электромонтера.

Чубиков Надежда Дмитриевнана — телефонистхана.

Юрьев Федор Федоровича — электромонтера.

Ярославский Михаил Яковлевича — электромонтера.

БУРУВ ТОХАРА БАЛХИН ОКТЯБРЬСКИ УПРАВЛЕНЕ ГІОЛЛА:

Гарнелова Мария Амбарцумовнана — йоккхаГІойча инженера.

Оралин Александр Ильича — буровой начальника.

№ 1 ЙОЛЧА ТІО НАЬКЪНИ-ГІИШЛОН УПРАВЛЕНЕ ГІОЛЛА:

Осташков Евгений Ивановича — электросварщика.

№ 15 ЙОЛЧА БОЛХ БЕЧА КАГИРХОН САЙРИЗНАРЧА ШКОЛЕ ГІОЛЛА:

Марченко Николай Степановича — школа директора.

МАШИННАЬКЪА ГРОЗНЕНСКИ ОТДЕЛЕНЕ ГРАЖДАНСКИ СООРУЖЕНЕН ГРОЗНЕНСКИ ДИСТАНЦЕ ГІОЛЛА:

Жуковская Мария Яковлевнана — дворникхана.

Лебедева Клавдия Петровнана — дворникхана.

Максимова Вера Ивановнана — швейцара.

Попов Павел Федоровича — маляра.

Романов Евгений Ивановича — мастера.

Смирнов Михаил Семеновича — пенсионера.

«ПРОМАБТОМАТИКА» ЯХАЧА ІІЛМА-ПРОИЗВОДСТВЕНИ ОБЪЕДИНЕНЕ ГРОЗНЕНСКИ ОПЫТНИ ЗАВОДЕ ГІОЛЛА:

Акаева Іайшета — болхлочоча.

Анисьин Петр Ивановича — газосварщика.

Анохина Мария Дмитриевнана — комплектовщицана.

Ардашев Иван Алексеевича — кузнеца.

Базилевская Надежда Моисеевнана — машинистхана.

Болотников Николай Ивановича — слесаря.

Буракова Мария Александровнана — комплектовщицана.

Глущенко Анна Иосифовнана — комплектовщицана.

Жуков Михаил Алексеевича — шофера.

Исакова Татьяна Степановнана — йоккхаГІойча инженера.

Калинин Андей Афиногеновича — шлифовальщика.

Кенина Екатерина Федоровнана — болхлочоча.

Конухина Анна Степановнана — кладовщицана.

Козлова Татьяна Федоровнана — болхлочоча.

Лаптев Павел Ивановича — грузчика.

Леченко Петр Федоровича — жестянщика.

Лемента Александр Никитовича — пенсионера.

Мечковская Ефросинья Федоровнана — комплектовщицана.

Мечковский Иван Игнатьевича — слесара.

Мисько Александра Гавриловнана — комплектовщицана.

Мурыгина Иван Титовича — шофера.

Осипов Сурен Саркисовича — пенсионера.

Предыбайло Наталья Петровнана — инструментальщицана.

Пожидаев Василий Алексеевича — автопогрузчика водителя.

Сайгак Бояр Александра Филипповича — пенсионеркана.

Селиванов Алексей Егоровича — автопогрузчика водителя.

Сухарева Надежда Яковлевна — кочегара.

Сухарева Анна Федоровнана — намотчицана.

Тарасенко Валентина Семеновнана — кочегара.

Тестова Антонина Сергеевнана — комплектовщицана.

Тимерев Петр Егоровича — балхан дІа-іоха найдечоа.

Тюрин Михаил Алексеевича — шофера.

Федоров Евгений Ивановича — болхлочоча.

Черновская Серафима Дмитриевнана — прессовщицана.

Чугунов Семен Ивановича — грузчика.

Эльбаздуганова Падама — болхлочоча.

Цамаева Маримана — уборщицана.

№ 2 ЙОЛЧА БЕРАШ ДЕЧА ЦІАГІА ГІОЛЛА:

Выскубова Валентина Александровнана — кладовщицана.

Гуслятникова Стефания Ивановнана — сестра-хозяйкана.

Новоженина Вера Максимовнана — анушеркана.

КЪІЛБАСЕДА-КАВКАЗСКИ МАГИСТРАЛЬНЙ НЕФТЕПРОВОДИЙ УПРАВЛЕНЕ ГІОЛЛА:

Акатов Александр Георгиевича — оператора.

КЪІЛБАСЕДА-КАВКАЗСКИ МАШИННАЬКЪА ГРОЗНЕНСКИ ОТДЕЛЕНЕ ГІОЛЛА:

Багаутдинова Аза Мухутдиновнана — пенсионеркана.

Бакулина Раиса Ивановнана — инспектора.

Воробьева Анна Алексеевнана — журналиста.

Жук Татьяна Михайловнана — пенсионеркана.

Зорин Александр Константиновича — слесарька.

Копылов Данил Ивановича — пенсионера.

Левин Николай Степановича — пенсионера.

Островский Марк Ивановича — машиниста.

Оружанцева Валентина Александровнана — пенсионеркана.

Прудников Андрей Григорьевича — пенсионера.

Писне Мария Андреевнана — пенсионеркана.

Шевцова Вера Алексеевнана — болхлочоча.

Шведов Василий Григорьевича — водоснабжене машиниста.

«ГРОЗГИПРОСЕЛЬХОЗСТРОЙ» ПРОЕКТНИ ИНСТИТУТЕ ГІОЛЛА:

Возлюбленный Виктор Максимовича — группа кулгалдоча.

Кислицко Татьяна Григорьевнана — корректора.

Кождан Зинаида Моисеевнана — машинистхана.

Палагнук Мелисена Григорьевнана — керттерча специалиста.

№ 26 ЙОЛЧА ЮКЪЕРЧА ШКОЛЕ ГІОЛЛА:

Литвинов Николай Федоровича — дешара дьаьнга заведующеча.

ВІАРГАШ ДАННАРИЙ ЕРРИГРОССИЙСКИ ОБЩЕСТВА ГРОЗНЕНСКИ ДЕШАРА-ПРОИЗВОДСТВЕННИ ПРЕДПРИЯТЕ ГІОЛЛА:

Авитисян Гурген Михайлоріча — отливщика.

Андреев Лев Никифоровича — слесара.

Ахмадова Кокуна — вязальщицана.

Баранов Архип Михайловича — отливщика.

Болдырев Петр Васильевича — отливщика.

Братков Яков Павловича — отливщика.

Варламов Иван Павловича — реечика.

Ведмецкий Пантелей Константиновича — отливщика.

Волынкина Зинаида Григорьевнана — сбощицана.

Ворсин Иван Павловича — запрессовщика.

Гончаров Валентина Петровнана — болхлочоча.

Гончева Анна Афанасьевнана — кочегара.

Громов Владимир Николаевича — слесара.

Доронин Александр Степановича — мастера.

Еременко Вера Алексеевнана — ночегара.

Жолудева Мария Михайловнана — убощицана.

Журавель Феодосия Дмитриевнана — кочегара.

Завгородный Назар Андреевича — плетельщика.

Кичиев Умар — вязальщика.

Косовская Стефанида Ивановнана — отливщицана.

Кудашкина Татьяна Христофорованна — слесара.

Кузьминская Лидия Михайловнана — брАкомщицана.

Кунтулова Бета Абрамовнана — расфасовщицана.

Кучеренко Иван Алексеевича — завальщоьника.

Лоренин Шоана — вязальщика.

Ляхов Михаил Георгиевича — отливщика.

Меркулова Александра Ивановнана — запрессовщицана.

Моргун Алексей Александровича — воннхаГІойча мастера.

Назаров Аркадий Александровича — реечика.

Олесов Владимир Васильевича — завальщоьника.

Осипов Яков Прокофьевича — прессовщика.

Паутов Векентий Андреевича — кадрашта войча воннхаГІойчА инспектора.

Писоцкий Роман Игнатьевича — отливщика.

Погорелов Игнат Ивановича — отливщика.

Просолова Александра Стефановнана — контролера.

Семенова Александра Павловнана — отливщицана.

Сергеева Александр Петровича — отливщика.

Ситалова Валентина Павловнана — запрессовщицана.

Соловцов Алексей Леонович — плотника.

Солонницкая Антонина Павловнана — слесара-сборщика.

Субботина Екатерина Александровнана — сборщицана.

Сулейманов Султана — вязальщика.

Сычева Елена Никифоровнана—сборщицана.

Тапаев Дауд Тамбулатовича — штамповщика.

Турновский Леонид Давыдовича — отливщика.

Фомкин Александр Семеновича—сточночника.

Чепурнов Иван Семеновича—вязальщика.

Шербаков Андрей Григорьевича — слесара.

Яфарова Наймя Исмаловнана — уборщицана.

Гириев Малсага — слесара-наладчика.

Кузьмин Виктор Илларионовича — болхлочоча.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхенчарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхенчарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

1978 шу, 21 июнь.

ЭКОНОМИКА: ХАНА КХОМБАР — ТОЛАМА ЛАРД

Иттлагіча пятилетка «экзаторга» кхьаЬаб вай мохк. Хіара ах шу — парте XXV съезда белгалЬ экономически стратеГ чакхьаккхара лоарХіаме лагІа.

КПСС ЦК декабрьски (1977 шера) Пленуме сттадьлдар экономикна Дісо дегІаьхара масссаьхьа лоарХіаме дош, белгалЬхьаяр беррига боахама болх тоабара ГІо дергдола а керттера, кІоьстамбеш йолча эвеньаш. Из да эгтара хьалха мехка хьаьча экономически потенциах хкомбеш, хьаькъаГІа пайда эцар, капитална ГІишлош хьалЬара, къоастІадь аьлча, добываюш промышленность, энергетика, металлургі сапна долча хоадам бечА доаЬошка, эффективность лоарХіам болЬаш лакхьар. Парте діадех ерриГча сферашка, боахама бАлха ерригачА участкашца ціенхаттара юрядок, дисциплина хилар, къаьхьегама юллетеньнна производствоца доаЬ деча шерра юкъеоазар, социалистически яхь ма-хулла дегІаЬолаГІ.

Цу дерригача боахама балха кхьматтерца дехкараша ишта е вешта хьаьхьох вай хаварча этапе экономика дегІаахара эгтара лоарХіамегІара башхало: кхьаь иттлагІча шерашца керттера даьхьа экономически дегІаьхара экстенсивни, духхала факторех пайда иЬбаргара интенсивнийчарга, диаланчарга довлиЬ чакхдиккхар объективни хиланза дарДдоаГІар хинна діаоттар. Парте XXV съезде белгалдоаЬар: «Мехка хьалхашка латта духхача кхуьсьара экономически социальни дехкарашн толамца кхоачашдара хьы ишкъ баьл. кхьаьгама овсарле сихха дегІаЬолаяриг ерригача общественни производства эффективность лаьхьарн мараЬяьлІ.

Хіама хьаьхоллара нийаш дегІаахарн царех пайда эцарен керттера форма шерьашка воспроизводства интенсивни тайна хуьхьа Іилма - техническн прогресса стаде я вай экономика. Экономика дегІаьхх башхо дуьнеьнна Болхой низ юкъе а да оаш, лаРде лурь хІанзара производства средствашн кхьаьгаГІ Іилмаи зарда ма-ІІа ВІаштІехЬаьнхарн. Воспроизводства интенсивни тайна — из экономика дегІаьхара эффективнийГІа болх нийъ эцтара ца Іер. Чоьаьгаг-ІІа ГІа-алсамбоаьих хана факторца: боарвни доарХіаГІин.

Дувцар да общества эгтара керттерча ишта — сага кхьаьгама эффективность лаьхьелга. Общество сихха е меллашка дегІаахар из мел беркате ба наьха кхьаьгаьн, цун ІІама хьаьхоллА нийаш миштад, овсарле мел лакха я ялача дешашца дувзаДенна да.

Хана кхомбар Іалымате лоарХіаме лиЬар белгал а доаЬаш К. Маркс аьдаьдАр: «КІа, доахан, кхьдарашн хьадара общественна ха кІезнигІа ме ешш, дукхагІа юс цунна ха хьаьча производствана, материальни е духовни. Кхьаьттача цхьан индивидо саийна — иштта ерригача общества а дегІаахар, потребленн, болх масса а оагІорахьара хилар хана кхомбарах тайша да» (К. Маркс и Ф. Энгельс. Соч. том. 46, часть 1, стр117).

Хана кхомбара закон ерригача общественно - экономически формацешка лелаш доаЬ кхоьрара закон да. ДегІаахара чакхъьннача стаде кхьаьчаьча хана кхомбар, ІІхьан оагІорахьара, прогресс хьаьгІиннар да, Іаьхьа, ціоллагІча оагІорахьара, ХІама хьаьхоллара нийаш діаХо дегІаахара дола лоарХіаменГІара хьал да. ХІаЬта общество дегІаахара этап лаьхьагІа ме ял боккхаГІа хул хана кхомбара закона лоарХіам. Цунах латт, кІоьстадеш аьчча, прогресса чудовдам.

Хана кхомбара закона нийъ кхьаьстта чІоаГІлу сценаГІ лиЬ ІІа-ІІа. Кхьаьгама К. Маркса яхачох, коллективни производства хьалашка хана кхомбар, производства тайп-тайпарча доаЬоьгІна пІанаГІа балха ха ДІанийсьар хьалхара экономически закон доаЬ душ, цул совГІа — кхьаьттел кхы а дарца ладаьшхало кхоьстаю, тІаккха генетически парца оттаю. Царна тохкамаш ду нхашка. ЦІаьхха а математически тохкамаш даьчул тІехьаГІа хьаьо модель. Цунца нийс а ІІаьхьа «ва Болеи эксперименташ а ца еш юртбоахама культурай дикаГІа хьукъаш дола сорташ хьадарг эгтара дикаГІа дола «даьш наьнен» параш хьаьхоастаг.

Іилмахоша пайда эц математически программаш юкъе кхуьлара поступательни методах. ХьаьхаГІа шин сортана юкъе боКъонца йолаш йола башхало кхоьстаю, тІаккхА генетически парца оттаю. Царна тохкамаш ду нхашка. ЦІаьхха а математически тохкамаш даьчул тІехьаГІа хьаьо модель. Цунца нийс а ІІаьхьа «ва Болеи эксперименташ а ца еш юртбоахама культурай дикаГІа хьукъаш дола сорташ хьадарг эгтара дикаГІа дола «даьш наьнен» параш хьаьхоастаг.

Іилмахоша пайда эц математически программаш юкъе кхуьлара поступательни методах. ХьаьхаГІа шин сортана юкъе боКъонца йолаш йола

МАТЕМАТИКЕИ ХЬУВКЪАМИ

Белоруссе Іилмай Академе генетикан цитологеи ИнститутА болллоца вІашагІъеллаш электронно-вычислительни машинана лаьрХіа ший тайпара программа. Цо торо хулийт дукхача чакхдо ІІаьхьа «ва Болеи эксперименташ а ца еш юртбоахама культурай дикаГІа хьукъаш дола сорташ хьадарг эгтара дикаГІа дола «даьш наьнен» параш хьаьхоастаг.

Іилмахоша пайда эц математически программаш юкъе кхуьлара поступательни методах. ХьаьхаГІа шин сортана юкъе боКъонца йолаш йола

Белоруссии Іилмахоша нІин, гречиха, сорга кердача сорташ районирович е аьнна рекомендацеш еннай. Республикан ученикашца маша генетикан цитологен Институтаца ГІочІаГІадь содружества договоран оалаш дола договорца. Масала, Іилмахоша кхашка болх беча кхьаьгаГІамхошца аЬХха бувзам а лоаттабеш хьадьаЬ шера кереста белорусски сорт. Из кхьчарел белгала да хІара гинах цхьа зІнгІирн цхьа оален мара ца хилараьх. Из фу ДІадийча лаьтта ледаГІ дерзаш боьнцца мукьаЬоал свеклаш нийлхьеш беча хІара балхах.

Хіанз Белоруссе Іилмахой нІин—рожа гибридашЬ хьежин тоаешн болх беш да.

КОЛОБОВ Григорий, АПН корреспондент.

Бер марХІа доалла кхалсаги цунна юхле донкхийна алапаццаг йиллаь ненаш «Вахар—хилла. Нейтронни бомба—ан»—из плакат эмбжема а йоЛаш хилар дукха ха йоЛаш дуне Немецки союз яхьа малхбузенгреманск парте арГІанара конгресс. Цига даЦъа лоацаш хиннача ФРГ прогрессивни общественноста викалаца дІакхаькадир лаьттан тІа дерригача машар безан долча нийсаца цхьана лоатталбечь кхоьсамо соца а ергьи соцас декхарийла а яь ядерна катастрофа, аьнна. **ТАСС фотохроника.**

АПН комментареш

ХІАНА БОЛХ КИТАЙСКИ ИНАРАЛАШ ЗАИРЕ

Заире хиннай АрГІанара, хьалха хиннаЧарел. А чІоаГІаГІа лоарХІам бола йиналлиш хьаьг а болаш болш НОАК генеральни штаба начальника заместитель Чи Хао-тян керте а волаш йоЦа тІемо делегаци. Малхбузен информацийни агентстваца дела хоамех, делегацена юкъе хиннан артиллере помаццуйле заместитель Ван Ю-ЦІ. Из инстрУкторашца, Китайе Китай вийнат йьча хиннаЦ цига дийнад дунен хьаьг - кхаьстча районашка а, эггара хьалха Африке а латтача тІулаЦех. Малхбузен кепайозоно деча тІемалах, дерригга цига чет дийцар гуттаькхаьрча антисоветски позицеш тІара хиннад. Цу тІа а пеншкин лиДеравр дийна раьза бовзаваннаб США, парна хетачІех, доаттІаЧа тайпара дуьхьала латтан африкански континентера советска вли-жена яхаш. Цар ницца раьза болаш хьаллаьцад КНР-н США-н кхьаьста бола кертера хьашташ цІаІаш чІаІаЦ доЛа хабераш, дІаЦа Африке а, дунен кхьча районашка а «стабильность чІоаГІьчеа» партийеш хила тІеттиг, а хиннаб.

Политически дуьхьала боах, Заира дуьчу тІулаккапта-НАТО гервана юкъе ГІертар хьоьдолаш на Іешфактически хьалдоацаца Пекин леладу. ХІанзаЦца цхьанне а на леладаь ГІулаккхаш дукхагІа лаьстІе Малхбузенна «пайдане» ше хуриХилар а, уллуь да а этта шийгара доаГІа даьхьа лаца хийна хилар а дІаХайта ГІертан леладеш да. Гучох США хьаьдаьча ГІозаранна дуьхьал ницца кхета а ду Заирера хІаьнарна событеш даьЦъе Пекина леладу ГІулаХаьш.

ЦхьаБакъда Пекина расчеташ цуьнг чаккховаш цІаІаГІа Багаьхь санна Вашингтон Советски Союза ТІаТаГІара «китайски карта» лоаЦе ГІертан яле, китайски кулаГІаХой гІулаЦ планаш а СССР-н США-ган юкъена ГІулаккаш ма-мота чІоаГІа-гІа кхоьхьдалийта ГІертар хІанз Пекин лоацаду «заирски карта». ЦхьаЦенна а кьайле йоЦаш дац китайски кулаГІой глобальни стратегиГІ - «американски конфронтаци. Царна юкъе тІом бола балайтар чуЦоацаш хилар.

Пекина ший-наралаш Заире бохийт США-н НАТО-н Советски Союзаца ирхьа социалистически механизаГІреш гІулаккаш толлаш ТІаЦостле лерХІаш. Уж бохийт цига Африкана кхьаметтера а, дерригача дуьнетІара а хьалаш кхоьхьдалийтара. Из дуьхьал цабезам совбаккхара леладеш кхеремс хиламан да. Из дуьхьал «империализмана, ресрера, неоколониализма, расизма нийсаца ТІаТовжара ниьс да! Из социалистическин мехкий меттеш, ницца дерригача хьаьмаг - мукьадовлара болама, африкански халкъий цхьоаГІон, Африка мехкан ший кортамукьаЦен ницца ГІаТоаг базаьн империалистически доаГІа дуьхьала лоаттабеча кхьоьсамо моастагІий ниьс да.

В. ВАСИЛЬЕВ. (АПН).

РЕСПУБЛИКА ХУДОЖНИКИЙ СОЮЗА ОТЧЕТНО-ХОРЖАМИЙ СОБРАНИ

Йіадаьхча пІаьрсеча дІаьнахьа радио ІІІагІа хилар художникийн Союза отчетно-хоржамий собрани. Шин пІаьрда баьхьа отчет йир Союза правленен ревизионни комиссеи. Отчетни докладан йир правлене председателеца заместителеца Х. А. Ахмедова, ревизионни комиссе председателеца В. Д. Малюкова.

Докладаьчи, Союза правлене бехахьи, ІІІаштІехьІаьлаьчаьхьа, хоьхачамбоаларечи, болх тоьбаьра де дезарехи хьамаьлаш дир художественна, скульптураша, графиканна, искусствоведаша: Литвинцев Николая, искусствоведически Іилмай кандидата Шабаньлин Николай, Яванов Георге, Царицинский Леонид, Дзуева Ильяса, Асуханов Амаде, Мурзабеков Камила, Нохч-ГІаГІІай искусствен заслуженни деятела Лиин Валентина, Белов Александра, Слободин Андрея, Дадаев Хьамзата, художественни фонда директора Саркисов Павела, Нохч - ГІаГІІай Йовзонхой Союза председателеца, Нохч - ГІаГІІай АССР халкъа поэтесса Ахматова Рагьаж, КПСС обкома пропагандан агитацеи отдела заведующе Тапитов Александр Ивановича, республика культура министра Сайтанов Руслана, Алавдиновича, Нохч-ГІаГІІай архитектурий Союза председателеца Гойтов Русгема, РСФСР художниКийн Союза ревизионни комиссе председателеца Щербаков Бенямина.

Собране дакъа лаьцар РСФСР художниКийн Союза правленен секретарь Дикиева Мурада, РСФСР художниКийн Союза референта Новикова Людиса.

Собране, хоржар Нохч-ГІаГІІай художниКийн Союза правленен ревизионни комиссен керда состав. Правлене председателала хоржар Нохч-ГІаГІІай АССР искусствай заслуженни деятель Х. Ахмедов, ревизионни комиссе председателала О. Мишин.

Бек АБАДИЕВ.

РСФСР чемпионатага кийчлуш я

Дукха ха йоацаш ДОСААФ фурдаш - клуб, ДОСААФ Нохч-ГІаГІІай областний комитето Черноречьеча Іам тІа чакхьлхар РСФСР Кхьаьсеран зона ГІолла ІІІала ІІІала нек дара яхьаш. РСФСР чемпионата генеральни репетиция я ала мегаградоца ца яьлаьнна даьхьа ловзаш хилар Краснодарскин, Ставропольскин краяш, Астраханскин, Белгородскин, Саратовскин, Ростовскин Крийдешкин областий командаш.

Яхьаш сакъердаЦех ирех спортивни хьовсам латташ чакхьлар. Многообразьеш мехкарашца юкъе 1965 очко а йоЦаш хьалхара мотт йьлаькар Демидова Наталье, хІаьта кагирхошта юкъе — 2000 очко яьнначча Воскобойникова Вячеслава. Кхаьлаьна юкъарра яьлаьнна хьалхе хьаьчар Сараева Марианнан, маЦача наха юкъе тІелар Плесковских Сергей. Уж ВИЗО а Ростовскин области командера ва.

Командин зачете кхаьдиНаьхьа лаьттача хьаьшна произвол моттигаш йьхьар Ростовски, Волгоградскин Саратовски областашкарча командаца. Цар боьхьо йьхьар Воронеже хиррйолча РСФСР чемпионата финале даьхьа ІІІолжа ницте.

Н. ПЕТРУХНО. ДОСААФ Нохч-ГІаГІІай обкома инструктор.

НАХА—ХОЗАГІДОЛА БАРЗКЪАЦ

Грозненски производственни шийла объединене Дубинин Ахьмадан-Мовсеевича йоЦаду № 2 йолча цех дукхахча шерашка производственни план хьоалацьеш хьаьвоагІа. Цеховой профсоюзни председателеца Пошнайло Клавдия Андреевнас боах: «Аз болх беча уьхьа нийтта шера сона дагадаГІаш тІоо ІІІаш кхочаш ца еш диса шу».

Производственни предприяте гІулаЦ, дуьхьал план хьоалацььяраХ доаладеш даЦ. Арахецца продукце дикал я керттера яр. Из лаьхьара цех коллективо шийна могар а ду.

Продукци дикагІа хилийтара тІехьа тайп-тайпара мероприяТеш цахьоьхьа уьхьаза. Царех я продукцен оперативни оценка ялар, цехе еш йолча операецца тІаьхьожам лоаттабар, хІара балда дечиг иТог яр, болхлоца даьха тоЦаЦаш, цар хьоахамбоацаРаш лаьрхІа йолча социалистически яьхь экрана тІа дахар. Уж санна долча гІулаХаьна гІо ду коллективна арахецца продукци дикагІа хилийтен тІехьаьчар хьалхаЦатарца нийнеча.

ХІанз ца цехе тІехьаьжаш, ший сменни норма яьхьаЦца еш цхьа участок, бригада, е боХХо ваш. Цеховой комитета председателеца Пошнайло боах: «ТІехьаьбусраш ца хилийта гІерташ оаха болх бу духха ха я. ХІаьта тха цунах дика на я йоаЦ».

Духха бІаьг бу цеха хьехамчаша. Уж 33 ва цехе. Царех ба тІъаьх шера гарта ухьаьна болх беш бола, тІехьдика хьаьвета Евгения Зина, Аганян Ася, Ваняна Ася, Сержантова Зоя. ийтта кхьбараш а.

Цар дожна новкьосьта дуьхьара бола балхьаРаШта. Шоайта уллуь уж хьаоттаЦа царна тІера бІаьг на боаккхаш, на хоар дІаЦехьаш, царна тайп-тайпара оперативни ІомаеШ кхл хьехамчаш. БІаРччаЧа шера 26 болхло Іомаве декхарийла ІІаниЦча, хІаьнле цар лоЦа драйфинаШ йоЦа тІъаьх цхьаЦта болхло цхьана йоаГІа операцеш е Іомабаьб. Из а да хьехамчий болх дика ледара цхьаьхьа цхьа часеш.

Цу коллективо арахецца продукцех дуьнЦча ала, дезаш да цехо цхьаьнна я рекламаШ йоаЦаш болх бу-пхи пу совгІа ха йолча. Кхьстта ер шу хьаийнача, шера продукце дикал 0,2 процент лаьхьа цар декхарш тІийпадале, хІаьнле из лаьхьенна 0,5 процент.

Цеха болхлоца арахецца продукце дикал я дуьхьал а ІІІхьатарца лаьхьо. ЦудухьА ДІабахача лаьг бетта продукци арахецца ІІаН 14 июне кхочаш а еш, ошкал совгІа цар арахІиГІал 85 эзар сома маьхьа продукци. ПроцентаШца лаьрХІача цар шоай ІІаН 109,9 процент кхочаШ йолча Цунна цхьана лаьхьенна кхьбараша оварле а. Уьхь шера ялх бетта из дІаькхьчаЧ 101,6 процентаца. ДІаькхьчаЧ уьхь царан дуьхьал шоллаГІа квартал хьаийнача кхьаьстаца оварле уьхь шера 2,3 процент лаьхьенна.

Цу цехо уьхь шера цхьоалаГІа квартале ерригача объединене ГІолла хьалхара мотт йьхьчаЧ, ийтта хьалха болаш дІабоах ХІанз а.

Цехо арахецца продукци тайп-тайпара ІІ ассортимент болаш я. Цар тер ялле уьхьа берашкара бахьна бохийна ІІаНгІа кхачалца болчарна ІІаюхьа хІамаш. Цеха хІара участка, хІара бригада, болхлочуьнг шийла социалистически декхарийла да цу дІадолаш лаьш ІІаийца, уж кхоачІийца ІІаЦхьоьмаш а ІІаЦтаЦу, цудухьА кайоаЦ цар ІІеХІара ІІаЦъеГІа а ІІаьхьа ІІа толамаш даха я.

КПСС ЦК, СССР Министрийн Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК 1978 шера социалистически яьхь йоаржяраРа» долча Пиьсмос дог ІІолдаьхьха объединене № 6 йолча цеха коллективаца социалистически яьхь а бахьна кхьаьгаш да уж хІаьна. ДІабахача лаьг бетта цар хьалхара мотт йьхьчаЧ цу цех.

№ 2 йолча цеха коллективо доаха кхьаьсеранна толамаш тайна да производстве хьалхаЦатарех. Царех - Хаджимуратова Айжан, Гишлакаева Киса, Зарубина Любовь, Адонина Антонина, Петросян Роза, ийтта. ДІаьнаБанш я. Цар шоай ІІаН дженна нормаш 115—120 процент кхочаЧушо.

Кьаьстта ала безам боагІа тІъаьх дІъ-тера ду тІъаьх метте болх бен йолча № 1 йолча участка шина - мотористках Петросян Роза-Ишпаньнах. Цо ийтта кхьа шера плян уьхь шера февраль бетте а кхочаЧушо.

А. АУШЕВА.

КАНИКУЛАШ—САКЪЕРДАНЕ ХА

Хьалхе а дена уйла тІаьхьайта ийтта Яго Веденски районе берий аьхьанара каникулаш ІІаштІехьІаьхьара. Районе наьм ий бахача мотт тІатаШца кхоьсамо ІІаькарче партюкомий ГІонца комсомольски организацеина ІІаштІехьаР берий салаІар ІІаштІехьІаьхьара ІІ-ехарчоЧ берийн ІІаьнаЦ ІІаьнаЦ ІІаьнаЦ